

זוהר חלק ג דף פא עמוד ב

המכבד אביו ואמו זוכה לשמירת שבת

"אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ". הרי למדנו שפרשה זו כלל התורה היא, השוה מורא אב ואם לשמירת שבת, ואמר רבי יוסי, הכל אחד, מי שמתירא מהם הוא שומר שבת.

צריך לירא גם מן האם שאין בה כח

"אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו", הקדים אמו לאביו ביראה. מה הטעם, כמו שביארו שהאם אין רשות [כח] בידה כל כך כמו האב, לפיכך הקדים יראה אצלה.

השבח בהתקדשות האשה הוא יותר

ר' יצחק אמר, מה כתוב למעלה, "קדשים תהיו", כשבא האדם להתקדש עם אשתו ביחד, ממי הוא השבח יותר באותה הקדושה, מובן הדבר שממנה, לפיכך **"אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ"**.

שמים וארץ הם בחינת זכר ונקבה

רבי יהודה אמר, **"אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ"**. כדמיון זה כתוב **"בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם"** (בראשית ב, ד), ובמקום אחר הקדים שמים לארץ, אלא להראות ששניהם כאחד נעשו. אף כאן הקדים האם לאב, ובמקום אחר הקדים האב לאם להראות ששניהם כחם שוה בו.

שתי בחינות בשבת - זכר ונקבה

"וְאֵת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ", תלה זה בזה, שהכל יחד נשקלו במשקל אחד^[ג], שכתוב **"וּשְׁמַרְתֶּם אֵת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם"** (שמות לא, ד), וכתוב **"זָכוֹר אֵת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ"** (שמות כ, ז), אלא אחד לבחינת אב ואחד לבחינת אם^[ד].

יש לכבד הוריו שהתקדשו בעת זיווגם

כתוב כאן **"אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ"**, וכתוב שם **"אֵת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשַׁי תִּירָאוּ"**, מהו "מקדשי", כמשמעו. ועוד, "מקדשי" אלו הם המקדשים עצמם

זיו הזוהר

ג. גם בפשטות מובן, שזה תלוי בזה, כי האפיקורסים אומרים שאין עוד עולם אלא זה, ושהכל הוא רק כח הטבע בלבד, וכן הם אין מקיימים כבוד אב ואם, באמרם שכח הטבעי הכריחם לזה: ד. שבת דלילה היא בחינת אמא תתאה - חקל תפוחין קדישין, ושבת דיממא הוא

בשעת הזיווג. כדמיון זה, "וממקדשי תחלו" (יחזקאל ט, ו), אל תקרא "ממקדשי" אלא 'ממקודשי', מה להלן ממקודשי, אף כאן מקודשי שהם האב והאם.

זוהר חלק ג דף פב עמוד א

רבי שמעון אמר, "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו". כתוב "ואתם הדבקים בה אלהיכם וגו'" (דברים ד, ד), זכאים הם ישראל הדבקים בו בהקדוש ברוך הוא, ולפי שהם דבקים בו בהקדוש ברוך הוא כולם נדבקים יחד זה בזה.

קדושת השבת באה באדם מזיווג הוריו בשבת

בוא וראה, בשעה שהאדם מקדש עצמו למטה, כגון תלמידי חכמים שמקדשים עצמם משבת לשבת בזמן שזיווג העליון נמצא, שהרי בזמן ההוא רצון נמצא וברכה מזומנת, אז נדבקים כולם יחד, נפש של שבת עם הגוף שהוכן אז.

ועל זה כתוב "איש אמו ואביו תיראו", שהם הזדווגו יחד בגוף באותה שעה המקודשת, "ואת שבתתי תשמרו", זה שבת העליון ושבת התחתון^[ה], שהם מזמנים נפש בגוף הזוהר מן הזיווג העליון ההוא, ועל כן "ואת שבתתי" שתי שבתות... "איש אמו ואביו תיראו", זה בשביל הגוף, "ואת שבתתי תשמרו", בשביל הנפש, והכל דבוק זה בזה. אשרי חלקם של ישראל.

תלמיד חכם ממתין בזיווגו עד שבת

דבר אחר, "ואת שבתתי תשמרו", כאן אזהרה לאותן הממתנים בזיווגם משבת לשבת, והרי בארנו במה שכתוב "כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי" (ישעיהו נב, ד), מהו "סריסים", אלו הם תלמידי חכמים שמסרסים עצמם כל שאר ימים כדי ללמוד תורה, והם מחכים לזיווגם משבת לשבת, זהו שכתוב "אשר ישמרו את שבתותי", כמה שכתוב "ואביו שמר את הדבר", ולפיכך "ואת שבתתי תשמרו":

רעיא מהימנא חלק ג דף פג עמוד א

כיבוד אב ואם על חלקם שנתנו בו

"איש אמו ואביו תיראו". מצוה זו לכבד אב ואם, שצריך האדם להתיירא מאביו ומאמו ולכבד אותם, כמו שצריך האדם לכבד את הקדוש ברוך הוא מצד הרוח שנתן בתוכו ולהתיירא ממנו, כן צריך הוא לכבד לאביו ולאמו מצד הגוף שלו ולהתיירא מהם, שהרי הם משתתפים בהקדוש ברוך הוא ועשו לו הגוף, והואיל והם שותפין בעשיה, יהיו שותפין ביראה וכבוד... שהרי בשותפות שלמעלה ושלמטה בא האדם לעולם, וצריך להתיירא מאותן השותפין ולכבדם.

זיו הזוהר

בחינת אבא - עתיקא קדישא, וזעיר אנפין: כפשוטו, וכוונתו שקדושת שניהם גורמים שימשך ה. שבת העליון זו מדת המלכות ושבת התחתון נפש טוב בעיבור: